

Afdeling Nederland

Keizersgracht 177
Postbus 1968
1000 BZ Amsterdam

T 020 626 44 36
E info@amnesty.nl
I www.amnesty.nl

Aan Commissie Justitie en Veiligheid

Datum
5 september 2022

Onderwerp
Input Amnesty International tbv het te verwachten plenaire debat over asiel

Geachte woordvoerders Asiel,

In de eerste zin in de preambule van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens staat geschreven: “[...] dat erkenning van de inherente waardigheid en van de gelijke en onvervreembare rechten van alle leden van de mensengemeenschap grondslag is voor de vrijheid, gerechtigheid en vrede in de wereld”. Dit beginsel van de menselijke waardigheid is in tal van verdragen, verklaringen en resoluties nader uitgewerkt.

Deze menselijke waardigheid lijkt echter ver weg. Stichting Nidos heeft vrijdag kinderen moeten evacueren uit Ter Apel omdat ze er niet veilig zijn en er kinderen zijn die al dagen nauwelijks hebben gegeten. Voor het eerst ooit ziet Artsen zonder Grenzen zichzelf genoodzaakt om in Nederland hulp te bieden. En de Raad van Europa maant Nederland om direct maatregelen te nemen om de mensenrechtenschendingen te stoppen.

Amnesty constateert dat de afgelopen maanden een ontoelaatbare situatie is ontstaan. De rechten van asielzoekers in Nederland worden geschonden. Het is een crisis die de overheid zelf creëert en zelf in stand houdt. Een situatie die niet is ontstaan door hogere aantallen asielzoekers, maar door het gebrek aan [langetermijnvisie](#) van de overheid zelf.

Bovendien blijkt uit de voortvarende manier waarop vluchtelingen uit Oekraïne zijn opgevangen, dat we het als Nederland wel kunnen. Het verschil tussen de manier waarop vluchtelingen uit Oekraïne en vluchtelingen uit andere landen worden behandeld, is alarmerend en kwalijk.

Opvang moet humaan zijn

De opvang in Nederland van asielzoekers, van mensen die bescherming zoeken, is terechtgekomen onder de ondergrens van ‘de menselijke waardigheid’. Het bieden van basisvoorzieningen (zoals eten, drinken en een veilige plek om te slapen) aan asielzoekers gaat in de eerste plaats over mensenrechten. Het zijn basisvoorwaarden voor het recht op leven en om gezond te blijven. Amnesty vindt het verbazingwekkend dat wij deze rechten, en de verplichtingen voor de Staat die hieruit voortvloeien, in Nederland moeten herhalen. Toch zien we geen andere keus.

De overheid is verplicht om ervoor te zorgen dat vluchtelingen op een veilige en gezonde plek worden opgevangen. Zij heeft op dit gebied geen beleidsvrijheid. Opvangvoorzieningen moeten zowel de fysieke als de geestelijke gezondheid van asielzoekers beschermen. Hieronder valt het zorgen voor veiligheid en privacy en het nemen van extra maatregelen voor de bescherming van kwetsbare groepen, zoals kinderen, vrouwen en LHBTIQ+’ers. De Nederlandse overheid heeft deze verplichtingen onder meer op basis van artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van Mens (EVRM), artikel 7 van het EU Handvest voor de Grondrechten, artikel 17 lid 2 Opvangrichtlijn en het Europees Sociaal Handvest.

Maatregelen kabinet onrechtmatig

Het pakket van maatregelen zoals vrijdag 26 augustus 2022 gepresenteerd in de brief van staatssecretaris Van der Burg volstaat niet en een deel van de gepresenteerde maatregelen is onrechtmatig en onhoudbaar. De overheid moet zich richten op humane opvang en dient als 'oplossing' niet andere mensenrechten in te perken, zoals het recht op gezinsleven.

Recht op gezinsleven

Het recht op familie- en gezinsleven geldt voor eenieder en is onder meer vastgelegd in de EU-Gezinsherenigingsrichtlijn, artikel 10 van het VN-Kinderrechtenverdrag en artikel 8 van het EVRM. Dit recht geldt ook voor vluchtelingen, waarbij vaak een deel van het gezin nog in angstige en gevaarlijke situaties zijn achtergebleven.

Het kabinet wil na het toekennen van een nareisaanvraag pas een visum verstrekken aan de achtergebleven gezinsleden om daadwerkelijk na te reizen, wanneer de statushouder in Nederland woonruimte heeft gekregen. Tussen het toekennen van de gezinsherenigingsaanvraag en het verstrekken van het visum voor de gezinsleden zou maximaal 15 maanden zitten. Het kabinet handelt hiermee, zowel naar de geest als de letter, in strijd met de EU-Gezinsherenigingsrichtlijn en de andere internationale mensenrechtenstandaarden. Het kabinet mag de gezinshereniging niet opschorten en mag niet de voorwaarde stellen dat een statushouder eerst een gepaste woning moet hebben voordat gezinsleden mogen overkomen. Bovendien zijn deze voorwaarden een schending van het VN-Kinderrechtenverdrag, omdat gezinsherenigingszaken van kinderen met *welwillendheid, menselijkheid en met spoed* behandeld moeten worden. Verdragende maatregelen staan hier haaks op.

Ook advocaten, wetenschappers, het College voor de Rechten van de Mens, de Kinderombudsvrouw, Hoge Colleges van Staat en vele andere deskundigen geven aan dat het plan om gezinshereniging te vertragen, in strijd is met mensenrechten en geen stand zal houden bij de rechter.

Hervestiging

Een ander ongewenst onderdeel van het maatregelenpakket ziet op het tijdelijk opschorten van het selecteren van Syrische vluchtelingen uit Turkije, die Nederland opvangt in het kader van de EU-Turkijedeal. Deze afspraak gaat over het opnemen van duizend vluchtelingen per jaar, mensen die dringend bescherming nodig hebben. Amnesty had vanaf het begin [grote](#) vraagtekens bij deze deal, en heeft ook [onderzocht](#) wat de gevolgen zijn. Echter pleiten we er wel voor dat Nederland de hervestiging van deze kwetsbare mensen uit Turkije niet stopt en zich aan de afspraken houdt. Op deze manier zal bovendien het draagvlak bij andere Europese landen voor het opvangen van mensen afnemen, wat alleen nog maar voor een groter probleem zal zorgen.

Oproep

Wij roepen op tot directe en humane opvang, en een asielbeleid waarin mensenrechten zijn geborgd. Het vertragen van gezinshereniging is daarbij onder geen enkel beding acceptabel, noch rechtmatig. Bovendien dient Nederland zich te houden aan de afspraken in het kader van de EU-Turkijedeal.

Kom als Tweede Kamer in actie voor een humaan asielbeleid. Een humaan asielbeleid voor iedereen. Het kan. Het is een kwestie van politieke wil.